

พัสดราภรณ์ อินทสุวรรณ 2550: การพัฒนาทักษะการคิดวิจารณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โรงเรียนการเคหะท่าทราย กรุงเทพมหานคร ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาการศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์ปราณี โพธิสุข, Ph.D. 203 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ 1) เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิจารณ์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2) เพื่อศึกษาผลของการฝึกการคิดวิจารณ์ของนักเรียนหลังจากได้รับการฝึกการคิดวิจารณ์ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนการเคหะท่าทราย สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 33 คน ซึ่งเรียนรายวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 และได้รับการพัฒนาทักษะการคิดวิจารณ์โดยสอดแทรกในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งผู้วิจัยได้จัดการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการพัฒนาทักษะการคิดวิจารณ์ทั้ง 7 ด้าน ดังนี้ 1) การระบุประเด็นสำคัญ 2) การรวบรวมข้อมูล 3) การพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล 4) การแยกแยะความแตกต่างของข้อมูล 5) การตั้งสมมติฐาน 6) การลงข้อสรุป 7) การประเมินผล และสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน 5 ด้าน ได้แก่ 1) การซักถาม 2) การอธิบาย 3) การรับฟังความคิดเห็น 4) การตัดสินใจ 5) การทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย

การเก็บรวบรวมข้อมูลมาจากการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ฝึกทักษะการคิดวิจารณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น การสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนจนครบ 1 ภาคเรียน และการทำแบบทดสอบหลังเรียน แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อเปรียบเทียบความก้าวหน้าทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีคะแนนหลังเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนเรียนอย่างชัดเจน โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนมีแนวโน้มการพัฒนาทักษะการคิดวิจารณ์ที่ดีขึ้นทั้ง 7 ด้าน ส่วนพฤติกรรมของนักเรียนแต่ละด้าน ได้แก่ การซักถาม การอธิบาย การรับฟังความคิดเห็น การตัดสินใจ และการทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย มีแนวโน้มการพัฒนาที่ดีขึ้นทุกด้าน ซึ่งพฤติกรรมด้านการซักถามมีพัฒนาการสูงที่สุด รองลงมาคือการตัดสินใจ การรับฟังความคิดเห็น การอธิบาย และการทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย